

Glasilo št. 2

November 2011

Uvodnik

Projekt Save Age vstopa v naslednjo fazo. V preteklih mesecih so partnerji opravili uvodne energetske preglede 100 evropskih domov za starejše. Ti intervjuji, pregledi in zbrani podatki predstavljajo osnovo za temeljite analize, ki prinašajo pomemben vpogled v porabo električne energije v domovih. Vso pridobljeno znanje pa je sedaj treba prenesti v učinkovito sodelovanje z domovi, njihovimi krovnimi organizacijami in ostalimi deležniki s področja oskrbe starejših.

V našem drugem glasilu lahko najdete povzetke zanimivih analiz, ki se ukvarjajo s porabo energije v domovih, ter kratko poročilo o mednarodni delavnici, katere glavna tema je bila učinkovita raba energije. Vse analize, poročila in zanimive novice naših partnerjev lahko najdete na naši spletni strani (www.saveage.eu) - obiščite jo in se poučite o tem, kako izboljšati energetske učinkovitost v domovih!

Vsebina

- I. Poraba energije v 100 evropskih domovih za starejše**
- II. Energetsko (ne)učinkovito vedenje v domovih**
- III. Mednarodna delavnica – Praga, 28. september 2011**
- IV. Memorandum o soglasju**
- V. Projektni partnerji**

SAVE AGE

Save Energy

green energy for elderly

Poraba energije v 100 evropskih domovih za starejše

Direktiva o energetske učinkovitosti stavb (EPBD) je glavno vodilo za oblikovanje ocen energetske porabe in certificiranja. Razvoj kazalnikov, ki omogočajo primerjavo porabe električne energije v podobnih zgradbah v različnih državah, je postala nujnost. Kazalniki tako postajajo pomembno orodje za promocijo učinkovite rabe energije.

Partnerji so v sklopu raziskave ugotovili, da zaenkrat v domovih še ni bilo podrobno analiziranih kazalnikov, ki bi se ukvarjali s porabo energije. Ugotovili so tudi, da domovom primanjkuje znanja in zavedanja o energetske učinkovitosti ter da so na splošno zelo nenaklonjeni novim tehnologijam. Njihova glavna skrb je zagotavljanje najboljše možne oskrbe za svoje stanovalce, zato se rado zgodi, da zanemarijo energetske - tehnični razvoj. Razvoj kazalnikov za mednarodno primerjavo porabe energije v domovih bo izboljšal zavedanje in usmeril domove v izboljšanje energetske učinkovitosti.

Podatke, ki so bili zbrani v sklopu projekta in omogočajo oceno porabe energije v domovih, so vključili v enostavno orodje za primerjanje kazalnikov. Ocena porabe energije temelji na enostavnih kriterijih, kot so velikost doma, število stanovalcev, število zaposlenih in leto izgradnje. Skozi analizo so ugotovili, da obstaja velika potreba po dopolnitvi manjkajočih podatkov in tudi po nadaljnjih, bolj podrobnih analizah v prihodnosti.

EUI1		Ocenjena poraba s kazalniki kWh/m ² /leto	Realna poraba	Razlika (realna-ocenjena) %	
	CZ	349	435	+24,8	
	DE	263	224	-15,1	
	FR	255	176	-30,9	
	GR	235	234	-0,5	

Primer iz Analize o porabi energije v 100 evropskih domovih za starejše

Če želite preveriti, kakšne so povprečne energetske porabe v domovih in jih primerjati z vrednostmi, ki jih predpostavljajo kazalniki na osnovi podatkov o domovih, potem obiščite našo spletno stran: www.saveage.eu

SAVE AGE

Save Energy

green energy for elderly

Energetsko (ne)učinkovito vedenje v domovih

Energetska učinkovitost je ključni dejavnik štirih glavnih izzivov globalnega energetskega sektorja: klimatskih sprememb, kvalitete in varnosti oskrbe, trendov trga ter dostopnosti energetskih virov. Zmanjševanje porabe energije v domovih za starejše je pomembno zaradi starajočega evropskega prebivalstva in tudi zato, ker domovi s polno paro obratujejo 24 ur na dan, 365 dni na leto.

Energetsko vedenje je lahko investicija ali pa vedenje iz navade. Investicije običajno vključujejo uporabo novih tehnologij, na primer nakup nove naprave. Vedenje iz navade pa je rutinsko vedenje, na primer ugašanje luči, ko ni nikogar v prostoru. Sprememba potrošnega vedenja pa lahko pripelje do občutnih prihrankov pri porabi energije. Pregled strokovne literature je pokazal, da lahko spremembe v energetskega vedenju prihranijo do okoli 19% ($\pm 5\%$) energije. Ti prihranki bi nastali zaradi sprememb življenjskega sloga stanovalcev in zaposlenih, izboljšanja zavedanja, nizkocenovnih ukrepov in manjših investicij.

Vedenjska analiza je vključila 100 pilotnih domov v 10 državah. Za namen zbiranja podatkov se je oblikoval kratek vprašalnik, ki je vseboval naslednja področja: uprava, vzdrževanje, pisarne, kuhinja, pralnica, čiščenje, osebje in stanovalci.

Neučinkovito vedenje	Država	Področje
Tudi če ni nikogar v sobi, so luči prižgane		Razsvetljava
Dvigalo se vedno uporablja		Uporaba dvigala

Primer iz Analize o energetskega (ne)učinkovitem vedenju stanovalcev in zaposlenih v domovih za starejše

Analiza zaključuje, da zaposlenim (vključujoč vodstvo in osebje) in stanovalcem bistveno primanjkuje različnih informacij in znanja o energetskega učinkovitosti, kar lahko privede do energetskega potrošnega vedenja in posledično večjih operativnih stroškov. Izboljšanje zavedanja na vseh nivojih organizacije (vodstvo, vzdrževanje, zaposleni, stanovalci, itd.) je najbolj učinkovit ukrep za doseganje prihrankov. Analiza je tudi pokazala, da bi lahko izdatke za energijo optimizirali s spreminjanjem nekaterih navad, predvsem pri zaposlenih. Iz zbranih podatkov lahko zaključimo, da bi lahko domovi na ta način veliko prihranili.

SAVE AGE

Save Energy

green energy for elderly

Mednarodna delavnica – Praga, 28. september 2011

Prva vseevropska delavnica nakazala velike potenciale pri varčevanju z energijo

Partnerji projekta Save Age iz 10 evropskih držav so se zbrali v Pragi, da bi predstavili svoje prve ugotovitve. Le 15 mesecev po pričetku projekta so zbranim prikazali rezultate meritev in analiz. Glavno sporočilo delavnice se glasi: Vsak dom za starejše bi moral preveriti svoje potenciale pri varčevanju z energijo.

Ob pričetku delavnice je **prof. dr. Wilfried Schlüter**, predsednik E.D.E. (Evropskega združenja direktorjev domov za starejše), izpostavil pomen dela projektne skupine Save Age in potenciale zadanih ciljev. Tehnološki napredek in spremembe v vedenju lahko odprejo pot ukrepom za varčevanje z energijo in stroški.

Prof. Dr. Wilfried Schlüter

Darko Ferčej, predstavnik vodilnega projektne partnerja, je poudaril pomen energetske učinkovitosti v domovih za starejše, saj se njihove energetske potrebe močno povečujejo, hkrati pa tudi hitro narašča število starejših ljudi, ki potrebujejo nego. G. Ferčej je tudi opozoril, da so sredstva za investicije nizka in da so zato spremembe v vedenju še toliko bolj pomembne. Strateški cilj projekta Save Age je doseči 5 % prihrankov pri energiji in znižati emisije CO₂ v sodelujočih domovih v obdobju maj 2010 – maj 2013. Tekom projekta bo 540 zaposlenih v domovih zaključilo tudi posebno izobraževanje.

Pedro Esteves, predstavnik partnerjev na Portugalskem, je prikazal rezultate meritev energetske učinkovitosti. Za merjenje različnih energetskih porab so priredili posebno računalniško orodje za benchmarking, ki je pokazalo, da je ogrevanje največji porabnik energije. G. Esteves je tudi poudaril, da se predanost energetske učinkovitosti in zakonodaja v posameznih državah zelo razlikujeta.

Boris Koprivnikar

Boris Koprivnikar, predstavnik partnerjev iz Slovenije, je skupaj z energetskim ekspertom poročal o informacijskem sistemu za energetski menedžment za domove za starejše v Sloveniji. Prirejeno industrijsko orodje za merjenje porabe toplote, vode in energije sedaj analizira in primerja energetsko porabo domov in znižuje stroške. Rezultati kažejo, da obstajajo velike razlike med stroški posameznih domov, na primer razlike v stroških za elektriko znašajo do 30 %, za ogrevanje pa ponekod kar 100 %.

SAVE AGE

Save Energy

green energy for elderly

Miren Iturburu, predstavica španskih partnerjev, je poročala o vedenjski analizi na področju energetske učinkovitosti v sodelujočih domovih. Analiza je pokazala, da ima predanost energetske učinkovitosti velik potencial za širjenje. V domovih primanjkuje informacij in različnih izobraževanj na temo energetske učinkovitosti, poleg tega pa obstaja tudi velika potreba po izboljšanju transparentnosti pri nepotrebnem zapravljanju z energijo.

Miren Iturburu

Kent Anderson iz Švedske je povzel študijo o 3.000 zaposlenih v domovih. Poudaril je, da lahko motivacija in izboljšanje zavedanja zaposlenih, skupaj z jasnimi vlogami in odgovornostjo, doseže merljive rezultate in omogoči več delovnih mest.

Sandra Langer

Sandra Langer iz oddelka za energetskega menedžment v Stuttgartu, je predstavila pristop notranjega najemanja, na primer na področju novega kontrolnega sistema za ogrevanje, prezračevanje in osvetljavo, izolacijo zidov ali zgornjih nadstropij. Največja prednost takšnega modela je fond za posojila, ki se obnavlja s povračili. Povračilna doba za toplotno izolacijo zgornjih nadstropij je v njihovem primeru le 4,4 leta.

Kostas Zapounidis, predstavnik partnerjev iz Grčije, je poročal o strategiji in akcijskem načrtu za energetske učinkovitost v domovih za starejše in podal tudi nekaj praktičnih priporočil. Poudaril je pomen in potencial vedenjskih sprememb ter investicij, ki temeljijo na meritvah in analizah vseh sodelujočih domov za starejše. Že manjše spremembe v vedenju lahko ustvarijo 5 % prihrankov, srednje investicije 10 % in večje investicije 25 % prihrankov. Ti prihranki se lahko pričnejo ustvarjati takoj, saj so izkušnje iz pregledanih domov pokazale, da obstaja velik potencial za prihranke.

170 udeležencev delavnice je pridobilo izkušnje na več področjih energetske učinkovitosti in njihov pozitiven odziv je dokaz, da je projektno delo pomemben prispevek k zmanjševanju porabe energije.

Med delavnico

SAVE AGE

Save Energy

green energy for elderly

Memorandum o soglasju

Na delavnici v Pragi so partnerji predstavili splošen dokument, memorandum o soglasju, ki predstavlja kratko prostovoljno obvezo. Sprejetje memoranduma s strani posameznega doma za starejše predstavlja neformalno partnerstvo z našim projektom. Vsak podpisnik bo vključen v projekt kot aktiven opazovalec, v prihodnje pa bo tudi povabljen k sodelovanju pri naših bodočih evropskih projektih.

Podpis memoranduma predstavlja neformalno obvezo vašega doma, da bo obnovo in morebitno gradnjo izvajal energetske in ekološko optimalno, da bo dom promoviral energetske varčno vedenje in istočasno ponudil svojim stanovalcem najboljšo možno kvaliteto bivanja.

Vljudno vas vabimo, da poiščete memorandum na naši spletni strani (www.saveage.eu) ali pa ga na naslednji strani natisnete, ga podpišete in pošljete na elektronski naslov contact@saveage.eu ali pa po pošti na naslov:

Skupnost socialnih zavodov Slovenije
Letališka cesta 3 c
1000 Ljubljana
Slovenija

Če želite zmanjšati stroške za električno energijo in istočasno svojim stanovalcem ponuditi najboljši življenjski standard, potem podpišite memorandum in podprite naš projekt!

Domovi za starejše
se zavezujejo k naslednjemu

Memorandumu o soglasju

1. Za delovanje našega doma, kot tudi za širši državni in evropski trajnostni razvoj, je potrebno več pomena nameniti rastoči porabi električne energije. Strinjamo se, da imajo energetske prihranke velik potencial, ki se jih lahko uresniči brez zmanjšanja udobja stanovalcev.
2. Obvezujemo se, da bomo svoj dom obnavljali energetske in ekološko optimalno ter da bomo, ko bo to mogoče, uporabljali vire in sisteme obnovljive energije.
3. Promoviramo okoljsko zavest, energetske varčne vedenje in motiviramo naše zaposlene in stanovalce k doseganju teh ciljev.
4. V mejah mogočega sledimo novostim na področju učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije, okoljskim problemom in ekologiji.
5. Našim stanovalcem ponujamo najboljšo možno kvaliteto bivanja, v našem domu pa uporabljamo ukrepe, ki zagotavljajo tako kvaliteto kot energetske učinkovitost.
6. Obvezujemo se k uporabi strategije in akcijskega načrta projekta Save Age in ju uporabljamo v pragmatičnih situacijah.
7. Energetska učinkovitost je pomemben dejavnik za domove; promovirali jo bomo skozi članstvo v organizaciji E.D.E. in na ostalih organiziranih dogodkih.

Ime/Naslov :

Ime direktorja :

Datum podpisa :

Podpis in žig doma :

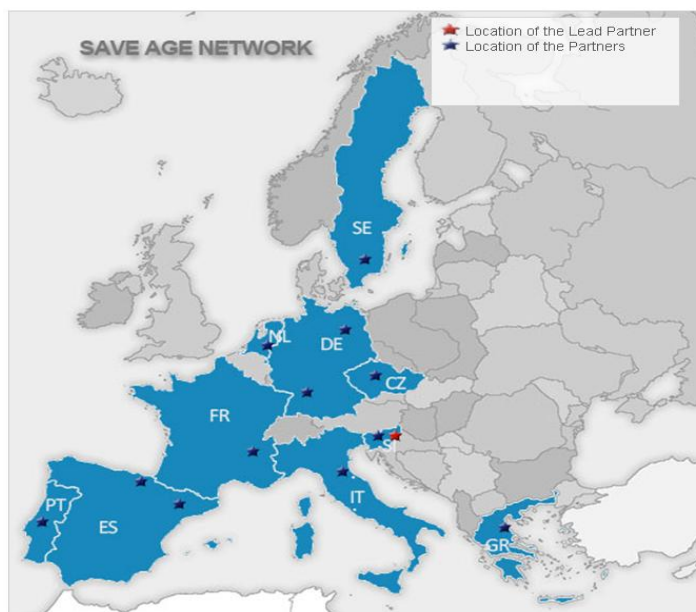
SAVE AGE

Save Energy

green energy for elderly

Projektni partnerji

e-Zavod
Institute for Comprehensive Development Solutions
Contact: Darko Fercej
E-Mail: darko(at)ezavod.si
Tel.: +386 2 749 32 25

E.D.E. - European Association of Directors of
Residential Care Homes for the Elderly
Contact: Wilfried Schlüter
E-Mail: info(at)jede-eu.org
Tel.: +493 061681411

Pieriki Anaptixiaki s.a.
Contact: Konstantions Zapounidis
E-Mail: pieriki(at)otenet.gr
Tel.: +30 2351027541

W/E Consultants Sustainable
Contact: Erik Alsema
E-Mail: alsema(at)w-e.nl
Tel.: +31 30 6778761

Prioriterre - Centre d'Information et de Conseil Energie, Eau, Consommation
Contact: Manouchka Auguste
E-Mail: manouchka.auguste(at)prioriterre.org
Tel.: +334 50 67 62 22

INGEMA-Matia Gerontological Institute
Contact: Miren Iturburu Yarza
E-Mail: miren.iturburu(at)ingema.es
Tel.: +34 943 22 46 43

APSSCR Association of Social Health Care Providers
Contact: Jiri Horecký
E-Mail: prezident(at)apsscr.cz
Tel.: +420 381213332

Steinbeis Research Institute for Solar and Sustainable
Thermal Energy Systems
Contact: Thomas Pauschinger
E-Mail: pauschinger(at)solites.de
Tel.: +49-711-6732000-40

ISR-UC Institute of Systems and Robotics
Contact: Paula Fonseca
E-Mail: pfonseca(at)isr.uc.pt
Tel.: +351 293796325

ASP Martelli - Public Company for Persons Service
Contact: Daniele Raspini
E-Mail: direttore(at)aspmartinelli.it
Tel.: +390 55951097

CIRCE Centre of Research for Energy Resources and Consumption
Contact: Francisco Barrio
E-Mail: Francisco.barrio(at)unizar.es
Tel.: +34 976 761 863

ESS - Energy Agency for Southeast Sweden
Contact: Lena Eckerberg
E-Mail: lena.eckerberg(at)energikontorsydost.se
Tel.: +464 9188067

SSZS Association of Social Institutions of Slovenia
Contact: Boris Koprivnikar
E-Mail: info(at)ssz-slo.si
Tel.: +386 15208000